

Nr 100.

Ankom till riksdagens kansli den 16 maj 1916 kl. 2 e. m.

Utlåtande, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående beredande av medel för fullbordande av de utav 1906 års riksdag beslutade kasernetablissemang för femton infanteriregementen samt en i ämnet väckt motion.

(1:a Avd.)

Kungl. Maj:t har i en till riksdagen avlåten, den 25 februari 1916 dagtecknad proposition, nr 106, vilken blivit till statsutskottet hänvisad, under återopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över lantförsvarsärenden för samma dag, föreslagit riksdagen medgiva,

att de delar av det å Kungsholmen i Stockholm belägna, kronan tillhöriga s. k. Mariebergsområdet, som nu innehavas med 106,300 kvadratmeter av ammunitionsfabriken och 47,000 kvadratmeter av Fälttelegrafkåren, må i den ordning och med de undantag, som framdeles kunna vardas av Kungl. Maj:t och riksdagen bestämda, försäljas,

att av de genom försäljningen inflytande medel ett belopp av högst 7,134,000 kronor må tagas i anspråk för fullbordande av de utav 1906 års riksdag beslutade kasernetablissemang för femton infanteriregementen,

att möjligen återstående försäljningsmedel må ingå till lantförsvarets fond för byggnader och andra försvarsändamål, samt

att, i mån av behov, de medel, som erfordras till bestridande av omförmälda byggnadskostnader, högst 7,134,000 kronor, må efter Kungl. Maj:ts beprövande av arméförvaltningen eller statskontoret förskjutas av tillgängliga medel.

Beträffande den av departementschefen i ärendet lämnade utredningen får utskottet hänvisa till återopade statsrådsprotokollet.

Bihang till riksdagens protokoll 1916. 6 saml. 62 häft. (Nr 100—101.)

I en inom andra kammaren väckt, till statsutskottet remitterad motion, nr 253, har herr *O. Nilsson* i Tånga m. fl. hemställt,

A) att Kungl. Maj:ts förslag, att de delar av det å Kungsholmen i Stockholm belägna, kronan tillhöriga s. k. Mariebergsområdet, som nu innehaves med 106,300 kvadratmeter av ammunitionsfabriken och 47,000 kvadratmeter av Fälttelegrafkåren, må i den ordning och med de undantag, som framdeles kunna varda av Kungl. Maj:t och riksdagen bestämda, försäljas, och

att av de genom försäljningen inflytande medel ett belopp av högst 7,134,000 kronor må tagas i anspråk för fullbordande av de utav 1906 års riksdag beslutade kasernetablissemang för femton infanteriregementen ej måtte av riksdagen bifallas;

B) att riksdagen, i anledning av Kungl. Maj:ts förberörda proposition, nr 106, må för fullbordande av de utav 1906 års riksdag beslutade kasernetablissemang för femton infanteriregementen bevilja högst 7,134,000 kronor, och därav å extra stat för år 1917 anvisa erforderligt belopp.

Angående de skäl motionärerna anfört till stöd för sitt förslag får utskottet hänvisa till motionen.

Utskottets
yttrande.

Av de utav 1906 års riksdag beslutade kasernetablissemangen voro vid 1915 års riksdag sju ännu icke påbörjade. Med bifall i viss mån till Kungl. Maj:ts framställning i ämnet medgav sistnämnda riksdag, att tre nya kasernetablissemang finge uppföras för en kostnad av tillsammans högst 6,503,400 kronor. Samma riksdag anvisade för fortsatt arbete å kasernbyggena dels återstoden, 1,744,000 kronor av det av 1906 års riksdag för samtliga kasernetablissemangen beviljade anslag, dels ock högst 4,000,000 kronor av de medel, som väntades inflyta vid försäljning av ett å Kungsholmen i Stockholm beläget, kronan tillhörigt område, som nu disponeras av Svea ingenjörkår.

De av 1915 års riksdag beslutade tre nya kasernbyggena voro av Kungl. Maj:t föreslagna att utföras enligt en ny typ, tvåvåningstypen. Riksdagen, som icke medhann att ägna typfrågan ingående behandling, men gjorde vissa erinringar mot de då föreliggande ritningarna, överlämnade till Kungl. Maj:ts avgörande frågan om vilken typ, som skulle användas. Riksdagen uttalade därvid den bestämda förväntan, att den typ komme till användning, som av Kungl. Maj:t funnes vara ur militär och ekonomisk synpunkt för ändamålet lämpligast. Däremot syntes med beslut angående typen för återstående fyra etablissemang böra anstå, tills riksdagen erhållit tillfälle att ägna nämnda fråga en närmare granskning.

Enligt vad departementschefen meddelat, har typfrågan gjorts till föremål för ytterligare utredning och de för 1915 års riksdag framlagda ritningarna underkastats revision med hänsyn till de av riksdagen gjorda erinringarna. Kungl. Maj:t har därefter beslutat, att nyssnämnda tre kasernetablissemang skulle uppföras enligt den reviderade tvåvåningstypen.

Enligt den nu föreliggande propositionen skulle för färdigställande av samtliga av 1906 års riksdag beslutade kasernetablissemangen erfordras ett ytterligare belopp av 7,134,000 kronor. Vid denna beräkning har man utgått därifrån, att de fyra ännu icke påbörjade kasernetablissemangen skola utföras enligt tvåvåningstypen, och vilar beräkningen i övrigt på den förutsättningen, att under byggnadstiden komma att råda normala arbets- och materialpris.

Kungl. Maj:t har nu begärt, att ett belopp av högst 7,134,000 kronor måtte för ändamålet tagas i anspråk av blivande försäljningsmedel för de delar av det s. k. Mariebergsområdet, som nu innehavas av ammunitionsfabriken och Fälttelegrafkåren.

Samtidigt har Kungl. Maj:t begärt riksdagens medgivande till försäljning av nämnda områden, vilka, enligt vad departementschefen anført, inom de närmaste åren skulle bliva för försäljning disponibla, där-est riksdagen — på sätt Kungl. Maj:t i proposition nr 87 angående anvisande av medel till vissa byggnadsföretag för armén föreslår — dels beviljar anslag till uppförande av nytt kasernetablissemang å Järva-fältet för Fälttelegrafkåren, dels beslutar för år 1917 avsätta visst be-
lopp för flyttning av ammunitionsfabriken.

Vidare har Kungl. Maj:t föreslagit, att i avvaktan på försäljningsmedlens inflytande erforderliga förskott skulle få efter Kungl. Maj:ts beprövande lämnas av arméförvaltningen eller statskontoret.

Utskottet har efter undersökning av den utsträckning, i vilken anvisningar redan blivit gjorda på framdeles inflytande försäljningsmedel, funnit dessa uppgå till så betydande belopp, att utskottet icke ansett sig kunna tillstyrka, att denna utväg anlitas jämväl i det nu föreliggande fallet. Utskottet anser därför, att de medel, som erfordras för kasernbyggnadernas fullbordande böra uppföras å riksstaten, och får utskottet tillstyrka, att anslag nu beviljas till det av Kungl. Maj:t angivna beloppet av 7,134,000 kronor. Enligt vad som meddelats utskottet, beräknas vid 1916 års slut återstå ett belopp av omkring 5,640,000 kronor av de medel riksdagen för ifrågavarande ändamål beviljat och anvisat; och har detta belopp uppgivits vara tillräckligt för fullföljande av den av kasernbyggnadsnämnden uppgjorda byggnads-

planen till 1917 års slut. På grund därav torde anvisningen på 1917 års stat kunna begränsas till 500,000 kronor.

Vidkommande det av Kungl. Maj:ts ifrågasatta medgivandet att det s. k. Mariebergssområdet måtte få försälgas synes beslut härom icke nu böra fattas, då ammunitionsfabrikens förflyttning icke är avsedd att äga rum under år 1917.

På grund av vad sålunda anförts, får utskottet hemställa,

a) att riksdagen må, i anledning av Kungl. Maj:ts ifrågavarande proposition och herr O. Nilssons motion nr 253, för fullbordande av de utav 1906 års riksdag beslutade kasernetablissemang för femton infanteriregementen bevilja ett anslag av 7,134,000 kronor och därav på extra stat för år 1917 anvisa ett belopp av 500,000 kronor; samt

b) att Kungl. Maj:ts förslag rörande försäljning av vissa delar av det å Kungsholmen i Stockholm belägna, kronan tillhöriga s. k. Mariebergssområdet icke må av riksdagen bifallas.

Stockholm den 16 maj 1916.

På statsutskottets vägnar:

AXEL EKMAN.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit:

från första kammaren: herrar *O. Jonsson, H. F. Lamm, H. H. K. Ericson, G. M. H. Ekelund, C. G. Ekman, J. Nilsson, O. Bergqvist, A. Pers, greve N. F. Posse, N. O. Bruce* och *C. I. Asplund* samt

från andra kammaren: herrar *A. Ekman, C. Persson* i Stallerhult, *J. B. Eriksson* i Grängesberg, *G. Odqvist, E. A. Nilson* i Örebro, *N. A. Nilsson* i Kabbarp, *A. Wiklund, J. Ström, K. O. Strid, J. A. Ingvarson* och *A. V. Sävström*.
